

ΣΑΤΙΡΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Η ΣΥΝΑΞΗ ΤΩΝ 12 ΘΕΩΝ

Ο Δίας και η Αθηνά
 ρεμβάζουν στο κρεβάτι
 αντίκρυ απ' τον Ύψιστο
 και κάνουνε ραχάτι.

Ψιλή κουβέντα πιάνουμε
 για τούτη εδώ τη χώρα
 που τη χτυπούν τα κύματα
 και που τη δέρνει η μπόρα.

Περίεργη ιδέα άθελα
 στο νου του στροβιλίζει
 συγχρόνως απ' τα όσπρια
 η κοιλιά του γουργουρίζει.

Αρχίζει να εκνευρίζεται
 σε λίγο αγριεύει
 και τους υπόλοιπους θεούς
 σε σύναξη μαζεύει.

Στη σύναξη αποφάσισε
 τον Ήφαιστο να στείλει
 κυβέρνηση και τρόικα
 να τους εξαποστείλει.

Φωτιά να βάλεις στη βουλή
 φωτιά στα υπουργεία
 καθώς στον ίδιο η φωτιά
 του φέρνει αλλεργία.

Ζητά εικοσιτετράωρη
 άδεια από τον Ύψιστο
 και λίγα οδοιπορικά
 μετάβασης στον Ήφαιστο.

Μα ο Ύψιστος του απαντά:
 «πολύ έχετε αργήσει
 οι σημερινοί Έλληνες
 οσας έχουν καταργήσει».

ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΤΣΙΓΑΡΑΣ
- ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΟΣ

Σαν σήμερα

1868 Ιδρύεται η Ανακτορική Φρουρά, η σημερινή Προεδρική Φρουρά.

1916 «Ανάθεμα» του Ελευθέριου Βενιζέλου στο Πεδίον Άρεως των Αθηνών.

Με τον Διχασμό βενιζελικών και αντιβενιζελικών στο αποκορύφωμά του, ογκώδης αντιβενιζελική πορεία με επικεφαλής την Ιερά Σύνοδο κατευθύνεται στο Πεδίο του Άρεως για να αναθεματίσει τον «σατανά» της πολιτικής ζωής του τόπου Ελευθέριου Βενιζέλου. Εκεί ο κάθε διαδηλωτής ρίχνει μία πέτρα και επαναλαμβάνει την κατάρα του αρχιεπισκόπου Αθηνών Θεόκλητου κατά του Βενιζέλου. «Κατά Ελευθερίου Βενιζέλου φυλάκισαντος αρχιερείς και επιβουληθέντος την βασιλείαν και την πατρίδα, ανάθεμα έστω».

1969 Βόμβα στην Πιάτσα Φοντάνα του Μιλάνου σκοτώνει 16 και τραυματίζει 90 ανθρώπους. Αρχή της «Στρατηγικής της Έντασης» στην Ιταλία.

1973 Κάνει πρεμιέρα στους κινηματογράφους η ταινία του Θόδωρου Αγγελόπουλου «Μέρες του '36».

1994 Ο υπουργός Προεδρίας Αναστάσιος Πεπονής παρατείνεται, διαμαρτυρόμενος για την υπονόμευση του νόμου περί προσλήψεων στο Δημόσιο και την παραπληροφόρηση από ΜΜΕ.

2004 Ο Κ. Καραμανλής σε τηλεοπτικό διάγγελμα, ανακοίνωσε ότι η ΝΔ, προτείνει τον πρώην ΥΠΕΞ επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ, Κároλο Παπούλια για διάδοχο του Κ. Στεφανόπουλου στην προεδρία της Δημοκρατίας. Ο πρωθυπουργός τόνισε ότι στο θέμα της εκλογής προέδρου της Δημοκρατίας δεν χωρούν κομματικές σκοπιμότητες, ενώ χαρακτήρισε τον κ. Παπούλια ως μετριοπαθή, συνετό και συνανετικό πολιτικό και εξέφρασε τη βεβαιότητα ότι η επιλογή αυτή θα έχει την ευρύτατη αποδοχή της κοινωνίας.

Από τα προπολεμικά χρόνια

Φωτογραφική τέχνη και φωτογράφοι της Λαμίας

Α. Σύντομη ιστορία της φωτογραφίας

Η φωτογραφία είναι τέχνη. Αποτυπώνει εικόνες με τη βοήθεια συστήματος οπτικών φακών και κατάλληλου μέσου καταγραφής ή αποτύπωσης (φωτογραφική μηχανή). Το φως περνώντας από μια μικρή οπή μέσα σ' ένα σκοτεινό θάλαμο ή κουτί σχηματίζει στην απέναντι πλευρά το είδωλό του.

Η αρχή του σκοτεινού θαλάμου ήταν γνωστή από παλιά. Στα 1550 προστέθηκε ένας κοίλος φακός και το διάφραγμα. Εξέλιξη ήταν ένα σύστημα φακών, που βελτίωσε την εικόνα. Η αποτύπωση της εικόνας ήταν δύσκολη. Στο 18ο αι. βρέθηκαν ευαίσθητες ουσίες (άλατα του αργύρου) σε χαρτί, αλλά δεν ήταν εφικτή η στερέωσή της (για να μένει μόνιμα). Οι Λουί Νταγκέρ και Ουίλλιαμ Φοξ Τάιμπος αντί της αρνητικής εικόνας κατάφεραν τη στερέωσή της στη θετική εικόνα.

Από τις δύσκλητες γυάλινες πλάκες, το 1888 ανακαλύφθηκε το φιλμ σε ρολό από τον αμερικανό Τζωρτζ Ήστμαν (George Eastman) με τη φωτογραφική μηχανή κουτί, που ονόμασε Kodak. Την εμφάνιση (αποτύπωση) των φωτογραφιών αναλάμβανε μετά η Kodak. Έτσι η φωτογραφία αναπτύχθηκε πολύ.

Η έγχρωμη φωτογραφία με ειδικό φιλμ είναι δημιούργημα του 20ού αι., που επέκτεινε τον καλλιτεχνικό και αισθητικό χαρακτήρα αυτής της μορφής τέχνης.

Η δημιουργία ηλεκτρονικών φωτο-αισθητήρων, όπου το φως αναλύεται και με κατάλληλο πρόγραμμα γίνεται σύνθεση της εικόνας, έφερε την ψηφιακή φωτογραφία. Έτσι το χημικό φιλμ καταργήθηκε. Από την ψηφιακή μηχανή (από το 1990) οι εικόνες μεταφέρονται στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και αποθηκεύονται σε αρχεία. Επιπλέον οι φωτογραφίες είναι επεξεργάσιμες σε πολλαπλούς τρόπους.

Η φωτογραφία που απαιτεί κατάλληλη τεχνική είναι προϊόν τέχνης και συνιστά έργο, που προστατεύεται από τον νόμο για τα πνευματικά δικαιώματα.

Το αντικείμενο της φωτογραφίας μπορεί να χωριστεί σε 4 είδη: τη φωτογραφία είδησης, τη διαφημιστική φωτογραφία στούντιο, τη φωτογραφία χώρων και αρχιτεκτονική, τη φωτογραφία τέχνης.

Β. Φωτογράφοι στη Λαμία

Στις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αι., η Λαμία και η ευρύτερη περιοχή της γνώρισε τη φωτογραφία μέσα από ανθρώπους που ήρθαν από άλλα μέρη. Στους πρωτοπόρους της τέχνης αυτής αναφέρουμε τους: Γρηγόριο Αιεξιάδη, Παναγ. Θερμογιάννη, Ιωάν. Κωνσταντίνου και Κωνστ. Δαμασκηνό (δεκαετία 1870-80), Αναστάσιο Παπαγεωργίου, Περικλή Χρη-

Νοσοκόμες (φωτ. Τάσου Σκανάτοβιτς)

στάκη και Πέτρο Γαλλή (την τελευταία δεκαετία του 19ου αι.).

Το 1896, το ανακαινισμένο «Πριγκιπικό Φωτογραφείον» του Ιωάν. Δαμασκηνού, στην οδό Διάκου, διαφημιζόταν ως εφάμιλλο των καλλιτεχνικών αθηναϊκών.

Το 1906, ο Αναστάσιος Παπαγεωργίου είχε καλλιτεχνικό φωτογραφείο στην οδό Υψηλάντου, απέναντι από το «Πάνειο»¹ Θέατρο, το οποίο διαφήμιζε με νέους τέλειους φακούς, που «φωτογραφίζουν με βροχή, έφιππους και νευρικούς και κινούμενα αντικείμενα, ακόμα και σε φυσικό μέγεθος».

Χάρη στο Στέφανο Στουρνάρα², ο Βόλος είχε προηγηθεί στη διάδοση της φωτογραφικής τέχνης. Μετά από 1-2 δεκαετίες που εργάστηκαν στην περιοχή μας, οι Ιωάννης Κων. Δαμασκηνός και Χαράλαμπος Γ. Μπασδέκης, απόγονοι των καλλιτεχνικών φωτογράφων (πορτραίτων) πατέρων τους έφυγαν στο Βόλο, όπου συνέχισαν την επαγγελματική τους δράση.

Στις καλλιτεχνικές οικογένειες πρέπει να αναφερθούν οι πρώτοι, που ήταν ο Σάββας Χατζηβασιλείου και ο Χαράλαμπος Γεωργινός. Συνεχιστές ήταν τα παιδιά τους.

Στα μεγάλα ονόματα, που γεννήθηκαν στη Λαμία ή βρέθηκαν εδώ και εργάστηκαν μία ή περισσότερες δεκαετίες, οφείλουμε να αναφέρουμε τη Βούλγα Παπαϊωάννου και τον Ανα-

Γράφει ο
 Κων/νος Αθ. Μπαλωμένος
 φυσικός

στάσιο (Τάσο) Σκανάτοβιτς. Συνέχισαν στην Αθήνα, το δε φωτογραφικό έργο τους πέρασε τα ελληνικά σύνορα αποκτώντας διεθνή αναγνώριση.

Το 1929 ίδρυσε καλλιτεχνικό φωτογραφείο ο Δημ. Πανταζής, στην οδό Υψηλάντου (έναντι του τυπογραφείου της εφ. Η ΕΠΑΡΧΙΑ), με το όνομα «Φωτοχρωμ».

Χωρίς να μειώνουμε την αξία και τις ικανότητες των άλλων στεγασμένων ή υπαίθριων φωτογράφων, καταγράφουμε τα ονόματά τους: Το Σωτήριο Ρήγα, τον Αθανάσιο Χαρίση, τον ερασιτέχνη Γεώργιο Νέλλη, το Γεώργιο Αηπογιάννη, το Νίκο Αναγνωστό, τον Ανδρέα Καραγιάννη, το Νίκο Ζάχο, το Νίκο Κουτσοδόνη, τους Ιωάννη και Αριστείδη Σταμόπουλο, το Στέλιο Αναγνωστόπουλο και τον Κων/νο Σιμόπουλο. Απόγονοι αυτών ή μαθητές τους συνέχισαν την τέχνη.

Γ. Μικρά βιογραφικά

Από τα βιβλία των παλαιότερων Ιερών Ναών της Λαμίας ενοπίστηκαν 6 φωτογράφοι που τελείωσαν στη Λαμία. Για τους περισσότερους δηλώθηκε η Λαμία ως τόπος καταγωγής τους. Περισσότερα στοιχεία δίνονται στον επόμενο πίνακα:

α/α	Όνοματεπώνυμο	έτη	ηλικία	καταγωγή
1	Χατζηβασιλείου Ιωάννης (Ν)	1872 - 1942	70	Λαμία
2	Αργυρόπουλος Νικόλαος Ανάργ. (Ν)	1879 - 1947	68	Λαμία
3	Χατζηβασιλείου Βασίλειος (Π)	1887 - 1925	38	Λαμία
4	Ρήγας Σωτήριος Γεωργ. (Ε)	1895 - 1942	47	Πέρα Κόψη
5	Ζάχος Νικόλαος (Ε)	1897 - 1962	65	Λαμία
6	Τυλιγάδας Ευάγγελος (Π)	1922 - 1947	25	Δομοκός

Για όσους φωτογράφους βρέθηκαν περισσότερα στοιχεία, θα δοθεί ένα σύντομο βιογραφικό:

Ζάχος³ Νικόλαος Κ. (1897-1962): Από την πατρίδα του την Αράχωβα πήγε στην Αθήνα όπου έμαθε την τέχνη του φωτογράφου. Στη Λαμία ήρθε στις αρχές του 1932 κι άνοιξε φωτογραφείο⁴ σε μια παράγκα, που ήταν σε μικρό ύψωμα, στη γωνιά⁵ των οδών Βενιζέλου και Χαντζοπούλου (σήμερα εκεί είναι το φαρμακείο Κατσούδα). Το 1937 το μετέφερε σε άλλη θέση⁶ στην οδό Χαντζοπούλου 4 (σήμερα είναι εκεί το κατάστημα καλλιπτικών Χόντος). Στα μεταπολεμικά χρόνια άσκησε τη φωτογραφική του τέχνη σε φωτογραφεία αθλή και υπαίθρια. Δίδαξε άλλους που σήμερα είναι επαγγελματίες φωτογράφοι. Πέθανε το 1962 στη Λαμία, σε ηλικία 65 ετών.

Χατζηβασιλείου Ιωάννης (1872-1942): Έμαθε την τέχνη από τον πατέρα του Σάββα, όπως και ο αδερφός του Βασίλειος (που πέθανε ανύπαντρος σε πρώιμη ηλικία 38 ετών). Είχαν φωτογραφείο, χωρίς όμως να αποκλείουμε και την πιθανότητα φωτογράφισης. Την τέχνη συνέχισαν και άλλα μέλη της οικογένειας. Στην οδό Υψηλάντου, οι δύο αδερφές Χατζηβασιλείου, διατηρούσαν το καλλιτεχνικό φωτογραφείο μέχρι τα μέσα του 20ού αι.

Νέλλης Γεώργιος (1883-1961): Πιθανή η καταγωγή του από το Περίβλεπτο της Φθιώτιδας. Ήρθε στη Λαμία. Ήταν ερασιτέχνης πρώιμος φωτογράφος. Αποτύπωσε τα έργα κατασκευής της σιδηροδρομικής γραμμής για λογαριασμό της κατασκευάστριας γαλλικής εταιρίας Batignolles (Μπατινιόλη). Πήγε ως μετανάστης στην Αμερική και επέστρεψε. Δεν είναι γνωστό το επάγγελμα που άσκησε τα επόμενα χρόνια.

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

¹ Ήταν εκεί όπου σήμερα βρίσκεται η Θερινή Δημοτική Σκηνή της Λαμίας.

² Ο Στέφανος Στουρνάρας (1867-1928) γεννήθηκε στη Ζαγορά. Σπούδασε στη Σχολή Καλών Τεχνών στην Αθήνα, με δάσκαλο το Νικηφόρο Λύτρα. Στο Βόλο αγιογράφησε εκκλησιές και παράλληλα φωτογράφιζε. Άνοιξε στούντιο και ίδρυσε μαζί με τον αδελφό του Παναγιώτη μια επικερδή επιχείρηση παραγωγής ταχυδρομικών δελταρίων (κάρτες). Την οικογενειακή παράδοση ακολούθησε ο γιος του Νίκος που κι αυτός έγινε ονομαστός φωτογράφος, που συνεχίζουν και σήμερα τα παιδιά του Νίκου, ο Στέφανος και η Μαρία.

³ Στο Βιβλίο Αποβιώσεων του Ι. Ν. Ευαγγελίστριας Λαμίας γράφει «ηλικία 65 ετών». Στην επιτύμβια πλάκα του μνημείου στο Νεκροταφείο Λαμίας γράφει «ετών 57». Ο Νικ. Δαβανέλλης στο βιβλίο του «Λαμία, τα πρόσωπα» δίνει ηλικία 51 ετών. Τρεις διαφορετικού αριθμοί. Ποια είναι άραγε η σωστή ηλικία;

⁴ Από τη στήλη «Αφίξεις»: «Μετά μακράν απουσίαν επέστρεψεν εις την πόλιν μας ο φίλος καλλιτέχνης κ. Ν. Ζάχος.» [εφ. Η ΕΠΑΡΧΙΑ, φ. 455, σ. 1, 9-1-1932, Λαμία]

⁵ Η διαφήμιση στην εφ. «Η ΕΠΑΡΧΙΑ» του 1933 έγραφε: «Ένας είναι ο φωτογράφος ΖΑΧΟΣ, Πλατεία Σιταγοράς».

⁶ εφ. «Η ΕΠΑΡΧΙΑ», 15-5-1937, Λαμία.

Η συνέχεια στο αυριανό μας φύλλο

ΕΠΙΚΑΙΡΟΙ ΣΑΤΙΡΙΚΟΙ ΣΤΙΧΟΙ
ΣΑΞΕΣ ΣΤΟΡΥ

Η χώρα μας, χώρας χαράς
 κι αλόγιστοι οι φόροι
 και να προβάλλει ο Σαμαράς
 διαρκώς το σαξές στόρυ.
 Είναι να κλαίει και να γελά
 κανείς μ' όσα συμβαίνουν
 και μ' όνειρα απατηλά
 οι άνεργοι πεθαίνουν.

Της χώρας μας το βογγητό
 προσμένει αίσιο τέλος,
 στο τέσσερα τοις εκατό
 πατάει ο Βενιζέλος.
 Και μ' όλα ταύτα συνδιοικεί
 την δόλια μας πατρίδα
 και καρτερούμε οι γραικοί
 ανάκαμψης ελπίδα.

Τα κόμματα ψυχορραγούν
 με μειωμένους ψήφους,
 οι αρχηγοί βαριά σιγούν
 και αναλύουν γρίφους.
 Τα έχουν πει πολλές φορές
 τα ίδια και τα ίδια
 κι οι ψεύτικες αναφορές
 χαλάνε τα παιχνίδια.

Πέρασαν δίσεκτοι καιροί
 πάν' απ' την Γη την λαύρη,
 φωνάζανε οι τολμηροί
 και ξύπνησαν κι οι μαύροι.
 Ξεσηκώθηκαν εν πολλοίς
 και ανά τους αιώνες
 και διώξαν τους βασιλείς
 κι ήρθαν οι απατεώνες.

Εγώ ποτέ βασιλικός
 κι υπέρ της μοναρχίας,
 από γεννησιμιού γραικός
 και της Δημοκρατίας.
 Κι η Αττικού η σημερινή,
 ας μην πολυβιαστούμε,
 Δημοκρατία ας γενεί
 και πρόεδρο θα βρούμε.

TAKΗΣ ΚΟΛΙΑΒΑΣ - ΜΩΛΙΟΤΑΚΗΣ
Σαν σήμερα

1803 Το ολοκαύτωμα στο Κούγκι. Ο ιερομόναχος Σαμουήλ με πέντε Σουλιώτες, μπροστά στον κίνδυνο να συλληφθούν από τους Τούρκους, βάζει φωτιά στο

βαρέλι με την πυρίτιδα και ανατινάζονται.

1943 Οι Ναζί κατακτητές καταστρέφουν τα Καλάβρυτα κι εκτελούν και τους 1.101 άνδρες κατοίκους του.

1966 Ο Τζιμ Χέντριξ ηχογραφεί τη μεγάλη επιτυχία του Foxy Lady.

1967 Μετά την αποτυχία

του βασιλικού κινήματος για την ανατροπή του δικτατορι-

κού καθεστώτος, ο βασιλιάς Κωνσταντίνος διαφεύγει με την οικογένειά του στη Ρώμη, όπου θα ζητήσει πολιτικό άσυλο.

1967 Ο σύγγρος προπονητής Μάρτον Μπούκοβι αναχωρεί από την Ελλάδα, έχοντας παραιτηθεί την προηγούμενη από την τεχνική ηγεσία του Ολυμπιακού, στον οποίο χάρισε δύο τίτλους πρωταθλητή. Όπως φημιολογείται, η δικτατορία της 21ης Απριλίου έχει οδηγήσει τον «Μάρτσι Μπάτσι» στην απόφαση αυτή, λόγω «πολιτικών φρονημάτων». Ο Διονύσιος Χαριτόπουλος θα εκδώσει το 2003 ένα κύκλο διηγημάτων με τίτλο Τη Νύχτα που έφυγε ο Μπούκοβι.

1968 Κυκλοφορεί ο πρώτος δίσκος του Μάνου Λοΐζου. Ο Σταθμός.

Από τα προπολεμικά χρόνια
Φωτογραφική τέχνη και φωτογράφοι της Λαμίας

(Συνέχεια από το χθεσινό μας φύλλο)

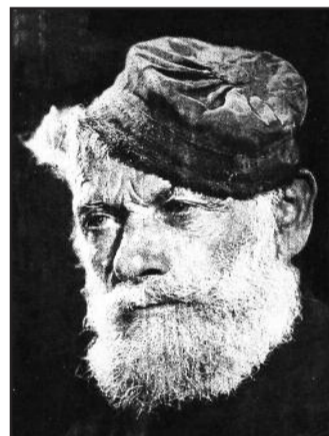
Σκανάτοβιτς Αναστάσιος (1905-1972) : Από τη Σμύρνη με καλλιτεχνικές σπουδές, βρέθηκε στη Φθιώτιδα και έμεινε στη Λαμία. Άνοιξε το πρώτο καλλιτεχνικό φωτογραφείο στην οδό Υψηλάντου. Ήταν περιώνυμος οι φωτογραφίες του, αλλά και τα πορτραίτα του με κάρβουνο. Έκανε στη Λαμία εκθέσεις φωτογραφίες στη δεκαετία 1930-40! Έφυγε στην Αθήνα (στο Παγκράτι) το 1950. Φωτογραφία του τότε βασιλικού ζεύγους έγινε από το γλύπτη Β. Φαληρέα (το 1964) η μία όψη σε αναμνηστικό κέρμα των 30 δρχ. Τιμήθηκε με πολλά διεθνή βραβεία.

Αναστ. Σκανάτοβιτς

Ρήγας Σωτήριος Γεωργ. (1895-1942): Γεννήθηκε στην Πέρα Κάψη. Ήρθε στη Λαμία και έμαθε τη φωτογραφική τέχνη. Από υπαίθριος φωτογράφος αρχικά, μετά βρήκε το χώρο του κοντά στα Δικαστήρια Λαμίας όπου διατήρησε για χρόνια το φωτογραφείο του. Η κόρη του Κωνσταντίνα έμαθε την τέχνη και το κράτησε μετά το θάνατο (1942) του πατέρα της.

Κουτσοδόντης Νίκος (1899-1985): Γεννήθηκε στο Μώλο. Έμαθε τη φωτογραφική τέχνη και τη δεκαετία του '30 είχε φωτογραφείο στο δρόμο από την πλατεία Πάρκου προς την οδό Κολλοκωτώνη αριστερά και πριν την οδό Ροζάκη-Αγγελή. Μεταπολεμικά το φωτογραφείο του μεταφέρθηκε στην οδό Ρήγα Φεραίου. Έκανε καταπληκτικά εκφραστικά πορτραίτα, με άψογο φωτισμό και ευκρίνεια για τα οποία κέρδισε διακρίσεις. Πιο γνωστό έργο του είναι ο γέροντας με τη σκούφια (παράτιθεται). Πέθανε το 1985.

έργο Νικ. Κουτσοδόντη

Χαρίσης Αθανάσιος (1922-1976) : Γεννήθηκε στο Κουμαρίτσι. Έμαθε τη φωτογραφική τέχνη κοντά στον πρωτοπόρο σημαντικό φωτογράφο Στέφανο Στουρνάρα (1867-1928) στο Βόλο. Επιστρέφοντας στη Λαμία μετά την Κατοχή, άνοιξε φωτογραφείο. Από τα μέσα του 20ού αι. είχε ιδιόκτητο φωτογραφείο στη γωνία των οδών Βύρωνος και Κολλοκυθά, μέχρι τη συνταξιοδότησή του. Το φωτογραφείο υπάρχει σε λειτουργία μέχρι σήμερα. Μαθητές του Αθαν. Χαρίσης έγιναν επαγγελματίες φωτογράφοι στα επόμενα χρόνια μέχρι και σήμερα.

Σταμόπουλος Ιωάννης (1929-1958) : Γεννήθηκε στη Λαμία. Έμαθε τυχαία τη φωτογραφική τέχνη και άσκησε το επάγγελμα του υπαίθριου φωτογράφου στις πλατείες της Λαμίας. Έφυγε στην Αυστραλία. Την τέχνη συνέχισε ο αδερφός του Αριστείδης.

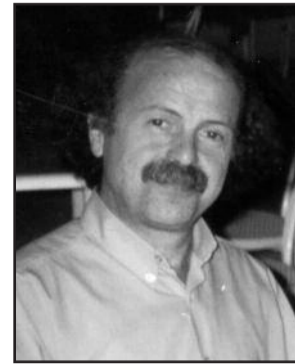
Αναγνωστός Νίκος (1913-1963) : Υπαίθριος φωτογράφος στις πλατείες της Λαμίας και σε τουριστικά μέρη της περιοχής.

Δαμασκηνός Ιωάννης (-;): Δεν είναι γνωστή η καταγωγή του. Το 1926 το φωτογραφείο του ήταν στην οδό Αγ. Νικολάου της Λαμίας. Θεωρείται σημαντικός φωτογράφος. Στην περίοδο του Μεσοπολέμου, άφησε σπουδαίο φωτογραφικό έργο με πορτραίτα, στις παλιές οικογένειες της πόλης. Μετά έφυγε στο Βόλο. Είναι ελλιπή τα στοιχεία που έχουμε γι' αυτόν.

Βούλα Παπαϊωάννου

Παπαϊωάννου Βούλα (1898-1990) : Γεννήθηκε στη Λαμία το 1898 και ήταν το τρίτο παιδί από τα πέντε της Αφροδίτης και του αξιωματικού Θεοχάρη Παπαϊωάννου. Το έντονο ενδιαφέρον για τη ζωγραφική την ώθησε να ακολουθήσει σπουδές στη Σχολή Καλών Τεχνών, συγχρόνως δε ασχολήθηκε και με τη φωτογραφία. Τη μύση στην τέχνη και το μεράκι της φωτογραφίας ο αγαπημένος αδελφός της Τάκης που χάθηκε σε αεροπορικό δυστύχημα το 1947. Κοντά στο γνωστό φωτογράφο, Πάνο Γεραλή, αδελφό των ζωγράφων Αποστόλου και

 Γράφει ο
 Κων/νος Αθ. Μπαλωμένος
 φυσικός

Λουκά, μύηθηκε στα μυστικά της φωτογραφικής τέχνης γύρω στα μέσα της δεκαετίας του '30. Αρχικά ασκήθηκε με επιτυχία σε λήψεις τοπίου, μνημείων και αρχαιολογικών εκθεμάτων.

Αντίληψε θέματα από τον πόλεμο του '40 και ιδιαίτερα τα δεινά του άμαχου πληθυσμού της Αθήνας, την περίοδο της γερμανικής κατοχής (την πείνα και τα σκελετωμένα παιδιά). Μετά την Απελευθέρωση, ως υπεύθυνη του φωτογραφικού τμήματος της UNRRA⁷, περιηγήθηκε τη ρημαγμένη ελληνική ύπαιθρο και κατέγραψε τις δύ-

σκολες συνθήκες επιβίωσης των κατοίκων της.

Στη δεκαετία του '50 το έργο της εκφράζει την αισιοδοξία που επικρατούσε μετά τον πόλεμο για το μέλλον της ανθρωπότητας και ιδιαίτερα την τάση στην επάνοδο των παραδοσιακών αξιών. Η Βούλα Παπαϊωάννου εντάσσεται στο ρεύμα της «ανθρωπιστικής φωτογραφίας» που αναπτύχθηκε ως αντίδοτο της κατάλυσης των ανθρωπίνων αξιών εξαιτίας του πολέμου.

Έγινε διάσημη Ελληνίδα φωτογράφος. Το 1990 έφυγε απ' τη ζωή αφήνοντας πίσω της ένα πλούσιο και σημαντικότερο έργο που εμπίστευθηκε στο Φωτογραφικό Αρχείο Μπενάκη. Έχουν εκδοθεί πολλά βιβλία με φωτογραφίες της.

Επίλογος

Στα προπολεμικά χρόνια, στην ελληνική περιφέρεια, η φωτογράφιση ήταν κάτι σπάνιο και γινόταν σε κορυφαία γεγονότα της ζωής των ανθρώπων, όπως π.χ. ο γάμος, με την ευκαιρία κάποιου περαστικού πληθόδοιου φωτογράφου. Τα μνημεία και τα κτίρια δεν φωτογραφίζονταν παρά μόνο από ελαχιστους καλλιτέχνες φωτογράφους για να γίνουν ταχυδρομικά δελτία (κάρτες) ή για σπάνιες εκθέσεις φωτογραφίας. Η Λαμία ευτυχώς αποτυπώθηκε από τον πρωτοπόρο Βοιωτή Στέφ. Στουρνάρα, και ακολούθησαν άλλοι.

Για αρκετές δεκαετίες, η ευαισθησία και το πάθος για τον τόπο μας οδήγησε τον κ. Νίκο Δαβανέλλο, να αποτυπώνει όμορφα κτίρια, γεγονότα και ανθρώπους, που φεύγουν με το χρόνο. Το αρχείο του με χιλιάδες φωτογραφίες είναι πολύτιμο. Με την ευκαιρία τούτη, θεωρώ ως αναγκαία τη δημιουργία φωτογραφικού τμήματος στο Ιστορικό Αρχείο Λαμίας για τη διατήρηση και αξιοποίηση του πλούσιου υλικού, το οποίο εκτιμώ ότι ευχαρίστως θα διαθέσει αυτός ο πάντα ενεργός δημότης και πολίτης. Επιπλέον η Λαμία του σφείλει μια επίσημη αναγνώριση και τιμή για την πολυετή πολιτιστική του δραστηριότητα. Η εικόνα που έχω στο μυαλό μου είναι ο κ. Νίκος Δαβανέλλος με τη φωτογραφική του μηχανή, πάντα παρών στα γεγονότα της πόλης.

Το εξαιρετικό στοιχείο που μας δίνει η φωτογραφία είναι ότι μας ταξιδεύει στο χρόνο. Τότε ισχύει ο λόγος του Γιώργου Θέμελη (1900-1976) : "Το ταξίδι που τέλειωσε, συνεχίζεται μέσα μας."

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

⁷ United Nations Relief and Rehabilitation Administration, δηλ. Διοίκηση Αρωγής & Αποκατάστασης των Ηνωμένων Εθνών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ - ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Βιβλία των Ιερών Ναών της Λαμίας.
 Νικόλαος Δαβανέλλος : "Πλανόδιος και στεγασμένος φωτογράφος της Λαμίας 19ος - 20ός αιώνας", Πρακτικά 2ου Συνεδρίου Φθιωτικής Ιστορίας, σ. 281-289, Λαμία, 2005.
<http://www.kathimerini.gr>
 Βικιπαίδεια, η ελεύθερη εγκυκλοπαίδεια.

ΕΨΙΛΟΝ
 CLEANING SERVICES

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Κ. ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ
 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ
 ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΤΗΡΙΩΝ
 ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΙ ΥΑΛΟΠΙΝΑΚΩΝ - ΣΑΛΟΝΙΩΝ
 ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΗΠΩΝ

ΤΗΛ./FAX: 22380 31973 • ΚΙΝ.: 6948 21331